

AVUSTURYA'DA ZORUNLU EĞİTİM, GENEL VE MESLEKİ ORTA ÖĞRETİM, TEMEL MESLEKİ EĞİTİM VE YETİŞKİN EĞİTİMİ

ZORUNLU EĞİTİM (*Compulsory Education*)

Zorunlu eğitim 6 yaşında başlar 9 yıl sürer.

İlköğretim

1. Kademe (Volksschule) (1-4.sınıflar)

6 – 9 yaş

Süre: 4 yıl

Haftalık ders saati: 20 – 25

Akademik yıl: 215 gün : Eylül ayının ilk Pazartesi – Haziran/Temmuz ayı (bazı bölgelerde değişik)

2.Kademe

- Genel eğitim (Hauptschule) (5-8.sınıflar)
Süre: 4 yıl
10 – 14 yaş
Haftalık ders saati: 27 – 34
- Düşük Seviyeli Akademik eğitim (Allgemeinbildende höhere Schule, AHS-Unterstufe)
Süre: 4 yıl
10- 14 yaş
Haftalık ders saati: 28 – 30

Öğrencilere AHS Üst Seviyeli Akademik Eğitime hazırlayıcı eğitim verilir. Kişiler meslek okullarına transfer yapabilir.

ZORUNLU EĞİTİMDEN SONRAKİ ORTA ÖĞRETİM(*Post compulsory secondary education*)

Akademik Eğitim okullarının yanında 14-19 yaşlar arasındaki öğrenciler için 9.-13. sınıfları kapsayan mesleki ve teknik orta öğretim okulları bulunmaktadır.

- ön mesleki eğitim okulu (*pre-vocational school*)
- üst seviyeli akademik orta öğretim okulu (9.-12.sınıf)
- meslek okulları (10.-13.sınıf maksimum) – iş yerinde mesleki eğitime (dual sistem) paralel
- orta seviye mesleki-teknik okullar (9.-12.sınıf)
- mesleki-teknik yüksek okulu (9.-13.sınıf)
- anaokulu öğretmeni yetiştirme yüksek okulu (*training college*) (9.-13.sınıf)

- eğitimci olmayan-denetleme personeli yetiştirme yüksek okulu(*training college*) (9.-13.sınıf)

İlköğretim 2.kademe genel eğitim mezunlarının ;

- ✓ yaklaşık %41'i ön mesleki eğitim, çıraklık veya yarı zamanlı meslek okullarını tercih etmektedir.

İlköğretim 2.kademe genel eğitim mezunlarının

- ✓ %6'sı ve düşük seviyeli AHS okulu mezunlarının %57'si yüksek seviyeli mesleki eğitim okullarını,

İlköğretim okulu 2.kademe genel eğitim mezunlarının %53'ü ve düşük seviyeli AHS okulu mezunlarının %42'si;

- ✓ orta seviye veya daha yüksek seviyeli mesleki orta öğretim okullarını

tercih etmektedir.

Üst seviyeli akademik meslek okulu, üst seviyeli mesleki-teknik okul ve yüksek okul mezunları üniversite sınavına girerler.

Ön mesleki eğitim okulu (*pre-vocational school-Polytechnische Schule - PTS*):

Zorunlu eğitimini tamamlayan 14-15 yaşındaki öğrencilerden hemen bir meslek edinmek isteyenler için 9.sınıf niteliğindedir. Öğrencinin ilgi ve istidadına uygun şekilde dual sistemde mesleki eğitime veya daha ileri eğitime geçiş imkanı verebilecek en yüksek nitelikler/kalifikasyonlar kazandırılır.

Yerinde inceleme ve eğitim birimlerinde, meslek okullarında ve firmalarda uygulama eğitimi ile mesleki hazırlık yaptırılır, mesleki rehberlik verilir. Öğrenciler iş piyasasının önemli dallarına uygun temel mesleki eğitim alırlar. Her öğrenci okul tarafından belirlenen meslek alanlarından birini seçmek zorundadır. Ayrıca zorunlu dersler Almanca, İngilizce ve Matematiktir. Bu okullarda kayıtlı öğrencilerin tamamının günlük ve mesleki amaçlı bilgisayar kullanımını öğrenmesi zorunludur.

Üst seviyeli akademik orta öğretim okulu (*Allgemeinbildende höhere Schule, AHS – Oberstufe*):

4 yıllık düşük seviyeli eğitimin devamı niteliğinde 14 – 18 yaş arasındaki öğrenciler için 9.-12.sınıfları kapsayan yine 4 yıllık bir eğitim sürecidir. Müfredatı genel itibarıyla düşük seviyeli AHS okullarınıninki ile benzerlik gösterir.

Meslek okulları (*Berufsbildende Schulen*):

- **Orta seviye mesleki-teknik orta öğretim okulları** (*Berufsbildende mittlere Schulen*) (*BMS*):

Bu okullarda geniş kapsamlı bir genel eğitime ilaveten belirli meslekler için uygulamalı mesleki eğitim de verilmektedir. Çalışan yetişkinlerin devam ettiği

yüksek okullar dışında kalan okullar tam zamanlıdır. Sektöre göre 1-4 yıllık kurslar verilir. Bu kurslarda öğrencilerin okullara ait atölyelerde, laboratuvarlarda, mutfaklarda ve işletmelerde uygulama eğitimi alması sağlanır. İşletme ve firmalarda yapılacak zorunlu uygulama eğitimi yaz tatillerinde gerçekleştirilir. Orta seviye mesleki orta öğretim okulunda en az 3 yıllık bir programı tamamlayan öğrenciler mesleki üniversite sınavına girdikten sonra genel yüksek öğrenime giriş belgesi alabilirler. Bu sınav, 4 bölümden oluşur:

- Matematik,
- Almanca,
- Modern diller
- öğrencilerin eğitimleri süresince seçmiş olduğu mesleki eğitim

Mesleki üniversite sınavı, kayıtlı olmayıp dışardan devam eden öğrenciler içindir; öğrencilerin devam mecburiyeti yoktur.

Bir orta seviye mesleki-teknik orta öğretim okulunda en az 3 yılı başarı ile tamamlayan öğrenciler gerekli şartları taşımaları halinde düzenlemeye alınmış mesleklere girebilirler.

Orta seviye mesleki-teknik orta öğretim okulları başlıca aşağıdaki sektörleri kapsar:

- tarım ve ormancılık,
- sanayi ve ticaret (ticaret ve turizm eğitiminin birleşimi),
- ticaret (orta seviye ticaret okulları),
- sanayi, ticaret, sanat ve el sanatları sektörlerindeki meslek okulları (teknoloji, tekstil, turizm, sanat ve el sanatları alanlarında),
- sosyal hizmetler okulları,
- hastabakıcılık okulları,
- mediko-teknik meslek okulları

➤ **Yüksek seviyeli mesleki-teknik orta öğretim okulları** (*Berufsbildende höhere Schulen BHS*):

Genel ve mesleki eğitim (çift kalifikasyon) verilir. Program 5 yıllık ve tam zamanlıdır. Program sonunda öğrencilere hem bir mesleği ifa etme hem de genel üniversiteye giriş koşullarını taşıma(üniversite giriş sınavı ve diploma sınavı) imkanı verilir. Müfredatı 3 eşit bölümden oluşur:

- genel eğitim,
- mesleki teorik bilgi,
- mesleki uygulama

Bu okullarda kayıtlı öğrenciler yaz mevsimi süresince iş piyasası ve sanayi sektörlerinde zorunlu uygulama eğitimi alırlar. Mezunlar 2 yıllık bir mesleki tecrübe kazandıktan sonra kendi mesleklerinde çalışabilirler.3 yıllık bir mesleki tecrübe sahibi olanlar “*Ingenieur*” ünvanı alırlar. Bu grupta yer alan belli başlı okullar aşağıdadır:

- yüksek seviyeli teknik orta öğretim okulu (mekanik mühendisliği, elektrik/elektronik mühendisliği, elektronik veri işleme, yapı, kimya, tekstil mühendisliği, bilgi ve iletişim teknolojileri vb)

- moda ve giyim teknolojisi orta öğretim yüksek okulu (*upper secondary college for fashion and garment technology*),
- ticaret meslek yüksek okulu (*Handelsakademie*),
- sanayi ve ticaret meslek yüksek okulu,
- tarım ve ormancılık meslek yüksek okulu

➤ **Meslek yüksek okulları:**

Eğitimci olmayan personel yetiştirme meslek yüksek okulu: Bu okullarda ocuklar ve adolesan çağındakiler için gündüz bakım merkezi ve yatılı kurumların denetimini yapacak elemanlar yetiştirilir. Öğrenciler zorunlu eğitimin 8.sınıfından sonra yetenek sınavına girer. Eğitim süresi 5 yıldır ve diploma sınavı ve mesleki belge ile tamamlanır. Öğrenciler bir üniversite veya akademide öğrenimlerine devam hakkı kazanırlar.

Anaokulu öğretmeni yetiştirme meslek yüksek okulu: Giriş koşulları, eğitim süresi ve yüksek öğrenime devam koşulları yukarıdaki ile aynıdır.

TEMEL MESLEKİ EĞİTİM (*Initial Vocational Training*):

Dual sistem:

Orta seviye ve yüksek seviyeli mesleki-teknik orta öğretim okullarına ilaveten çıraklık eğitimi programları(dual sistem) ile oldukça ciddi oranda mesleki başlangıç eğitimi verilmektedir. Dual sistemde çıraklık eğitimi; meslek okullarındaki teorik derslerden ve sanayi ve iş piyasasında da uygulama eğitiminden oluşmaktadır. Çıraklık, bir sözleşmeye dayalı olsa da bu kişilerin “yarı zamanlı zorunlu bir meslek okulu”na da kayıt zorunluluğu bulunduğundan bunlar zorunlu eğitimdeki öğrenciler olarak dikkate alınırlar.

15-19 yaş arasındaki gençlerin yaklaşık %40’ı çıraklık eğitimi programları çerçevesinde gelecekteki mesleklerine hazırlanmaktadır. Bu program kapsamında 40.000 işletme ve firma (özellikle ticaret, sanayi el sanatları, turizm vb alanlardaki küçük ve orta ölçekli işletme) yer almakta ve çırakların yaklaşık %80’ine eğitim vermektedir. Bir odaya kayıtlı olmayan sanayi işletmeler ve firmalar da gençlerin eğitimine önemli ölçüde katkıda bulunmaktadır.

Çıraklık eğitimi için 9 yıllık zorunlu eğitimin tamamlanmış olması gerekir. Öğrenciler en az 15 yaşında olmalıdır. Çırakların zorunlu meslek okulunda yıl boyunca haftada en az 1 gün (gün=9 saat) veya her akademik yılda en az 8-10 haftalık modüllere devamı zorunludur

Yarı zamanlı zorunlu meslek okulu (*Berufsschule*): Bu okullara bütün çırakların devam etmesi zorunludur. Bu süreç, öğrencinin çıraklığa başlaması ile başlayıp çıraklığı bitirme sınavı ile sona erer. Çıraklık eğitimi ve dolayısıyla yarı zamanlı zorunlu eğitim iki, iki buçuk, üç, üç buçuk ve dört yıl sürebilir. Çıraklık eğitimlerinin çoğunluğu 3 yılda verilmektedir.

Derslerin yılın belirli zamanlarında yapıldığı “Mevsimlik” meslek okulu da bulunmaktadır.

Çıraklık programı ile 250 civarında mesleğin eğitimi verilmektedir.

Formenlik ve kalifiye işçilik için de daha yüksek seviyeli nitelikler/kalifikasyonlar verilmekte, sınavla Ustalık (*Meister*) imkanı da okullar tarafından sunulmaktadır.

Değerlendirme/Belgelendirme:

Eğitim süreci sonunda tüm paydaşların/sosyal ortakların da yer aldığı bir sınav komisyonu tarafından “çıraklık bitirme sınavı” yapılır. Meslek okulu programını başarıyla tamamlayanlara bitirme belgesi verilir. Bu kişiler çıraklık bitirme sınavının teorik bölümünden muaf tutulurlar.

YETİŞKİN EĞİTİMİ (*Adult Education*)

Genel yetişkin eğitimi, çalışanlar için okullar, üniversite veya meslek yüksekokullarında yetişkin eğitimi Eğitim, Bilim ve Kültür Federal Bakanlığı (BMBWK)nın sorumluluğundadır. Farklı amaçlara hizmet eden 2 şekilde yetişkin eğitimi verilmektedir:

1. yasal olarak tanınan bir yazılı sertifikanın verildiği faaliyetler,
2. bitirme sınavının olmadığı ve sertifika verilmeyen ama genel ve uzmanlık bilgisinin kazandırıldığı eğitim

İSTATİSTİKLER:

Ön mesleki eğitim okulu*

Öğrenci	20,626
Öğretmen	2,291
Okul	290
Öğrenci/Öğretmen oranı	9
Öğrenci/Derslik oranı	23,1

Düşük ve yüksek seviyeli akademik orta öğretim okulu*

Öğrenci	186,347
Öğretmen	19,668
Okul	325
Öğrenci/Öğretmen oranı	9,5
Öğrenci/Derslik oranı	24,3

Yüksek seviyeli akademik orta öğretim, orta seviye ve yüksek mesleki ve teknik yüksek okullar*

	Akademik orta öğretim okulu-yüksek seviye	Orta seviye mesleki-teknik okul	Yüksek mesleki-teknik okul
Öğrenci	77,788	48,790	123,705
Öğretmen	---	---	---
Okul	321	447	281
Öğrenci/Öğretmen oranı	---	---	---
Öğrenci/Derslik oranı	22,0	22,3	25,0

Yarı zamanlı zorunlu meslek okulları*

Öğrenci	132,613
Öğretmen	4,621
Okul	178
Öğrenci/Öğretmen oranı	28,7
Öğrenci/Derslik oranı	23,4

*Kaynak: Eğitim, Bilim ve Kültür Federal Bakanlığı ve Avusturya Merkezi İstatistik Bürosunun 2002 tarihli istatistikleri

REFERANS

1. “Structures of Education, Vocational Training and Adult Education Systems in Europe-AUSTRIA 2003”, EURYDICE CEDEFOP, EURY database <http://www.eurydice.org> (Aralık 2003)